

A woman with long blonde hair, wearing a grey hoodie, is kneeling in a forest and smiling as she looks at a small basket filled with berries. A young child wearing an orange bucket hat and a striped shirt is sitting next to her, also looking at the basket. The forest is lush with green foliage and tall trees in the background.

KUHMO

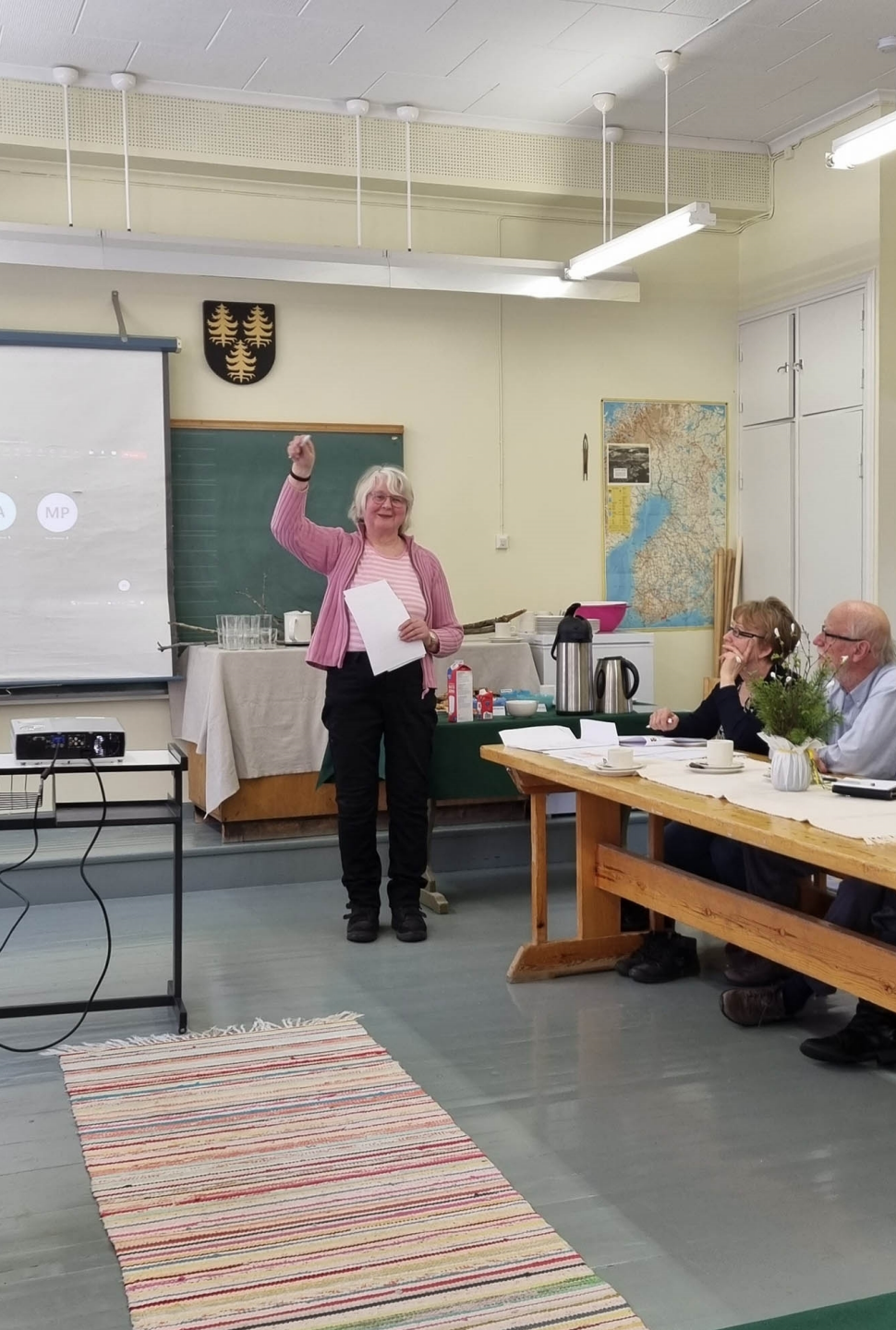
”Täyttä elämää Kuhmossa -
Kestävä kehitys elämään arjen
teoissa” -hankkeen tuloksia

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto, 30.5.2023

Täyttä elämää Kuhmossa – Kestävä kehitys elämään arjen teoissa

- Kuhmossa aikavälillä 1.4.2022-31.5.2023 toteutetussa kokeiluhankkeessa on kehitetty Kuhmon kaupungin kestävää kehitystä vahvistavaa vuorovaikutteista ja osallistumaan kutsuvaa työtä.
- Hankkeessa järjestettiin useita keskustelutilaisuuksia ja tapahtumia, joiden toteutuksessa kokeiltiin uusia tapoja innostaa ihmisiä mukaan osallistumaan ja ideoimaan yhdessä parempaa Kuhmoa. Samalla on tehty kaupungin monia hyviä, jo olemassa olevia käytäntöjä paremmin näkyväksi.
- Kokeiluhankkeen tuloksista keskeisimpiä on sosiaalisen kestävän kehityksen mukaisen osallisuustyön systematisointi siten, että tuloksena on keskustelu- ja työpajatilaisuuksien pysyvä toimintamalli.

Täyttä elämää Kuhmossa – Kestävä kehitys elämään arjen teoissa

KUHMO

- Mallin perustana on Sitran kehittämä Erätauko-keskustelumenetelmä, jota on vahvistamassa Kuhmon kaupungin hyvä yhteistyö YLE:n Hyvin sanottu -hankkeen kanssa.
- Kunnassa on tarpeellista olla paikallisesti testattu, hyväksi todettu systemaattinen ja koordinoitu tapa kohdata ihmisiä ja kuulla heidän kehittämisideoitaan ja palautettaan.
- Tällainen menetelmä tukee kunnan moniäänisen keskustelukulttuurin vahvistumista ja samalla se tutuksi tullessaan tukee kuntalaisten yhä laajempaa osallistumista yhteiseen kehittämiseen.
- Kuhmon raati on kaupungin osallisuustilaisuuksien ”lippulaiva”, joka kutsutaan koolle isoissa, koko kaupungin tulevaisuutta koskevissa asioissa. Raatiin ovat aina tervetulleita keskustelemaan ja työpajailemaan kaikki kuntalaiset ja asiasta kiinnostuneet.

OSALLISTAJAN OPAS

Kuhmon kaupunki
2023

Täyttä elämää Kuhmossa – Kestävä kehitys elämään arjen teoissa

- Kaupunkiorganisaation osallisuustyön vaikuttavuus syntyy vakaasta osallisuusosaamisen perustasta sekä pitkäjänteisestä ja suunnitelmallisesta tekemisestä.
- Tätä tekemistä tuetaan hankkeen työnä valmistuneiden kaupunkiorganisaation viestintäsuunnitelman (tulossa valtuuston käsittelyyn) ja osallistajan oppaan avulla.
- Osallistajan oppaaseen on kirjattu hankkeen aikana tehtyjä huomioita ja hyviä käytäntöjä, ja opas tarjoaa käytännön ohjeistuksen osallistamisen suunnittelun eri vaiheisiin.

Lapset ja nuoret keskiössä

- Kuhmon kokeiluhanke painottui sosiaalisen kestävyys osalta lapsiin ja nuoriin, joiden osallisuuden kokemusta haluttiin parantaa ja tehdä kaupunkiorganisaation toimintaa heille tutummaksi.
- Kokeiluhankkeessa on toteutettu esimerkiksi yläastelaisten Vaikuta!-päivät kaupungintalolla, erityislasten elämyspäivä sekä osallistuvan budjetoinnin puuhapajoja ykkös- ja kakkosluokkalaisille kuhmolaislapsille.
- Lapsilta ja nuorilta saatuja hyviä ideoita on Kuhmossa päästy jo toteuttamaan. Esimerkiksi kouluruokailussa ruokahävikin pienentämisessä on onnistuttu yhteisen ideoinnin pohjalta. Nuorten toivoma koripallokerho on käynnistynyt. Samoin myös nuorten vapaasalivuoro on alkanut.

Lapset ja nuoret keskiössä

- Lasten ja nuorten ideoiden keräämisen lisäksi on hyvin keskeistä vastavuoroisesti tutustuttaa heitä yhteiskunnalliseen osallistumiseen, vaikuttamiseen ja myös unelmoimiseen.
- Lasten ja nuorten osallistumisen vaikuttavuus kytkeytyy siihen, saadaanko nuorille luotua positiivista vaikuttamisen ja osallistumisen tunnetta, tunnetta siitä, että heidät otetaan tasa-arvoisesti huomioon.
- Kaupungin viranhaltijoiden ja päättäjien tehtävänä on varmistaa, että nuorten osallistumisella on tarkoitus, ja että se on yhdenvertainen osa päätöksenteon prosessia. Sekä viestintä että lasten ja nuorten osallistumisen tavat pitää olla heidän ehdoillaan toteutettuja.

Kyläkahvit-konsepti – Kuhmon kylien osallisuuden kehittäminen

- Hankkeen parissa on kehitetty ja testattu myös Kyläkahvit-konseptia, jossa kaupunginjohtaja ja kuntapäättäjät jalkautuvat maaseudun neuvottelukunnan kokouksien yhteydessä noin kerran kuussa Kuhmon kyliin.
- Ennen kokousta juodaan paikallisen kyläyhdistyksen tarjoamat kyläkahvit, joille kuka tahansa on tervetullut keskustelemaan ajankohtaisista aiheista, kertomaan mahdollisista epäkohdista ja ideoimaan uutta. Myös itse kokoukset ovat olleet kaikille avoimia.

Kyläkahvit-konsepti – Kuhmon kylien osallisuuden kehittäminen

- Kokouksissa on ollut keskustelujen virittäjinä esimerkiksi viranhaltijoiden ajankohtaiskatsauksia sekä asiantuntijoiden alustuksia paikallisiin ja ajankohtaisiin teemoihin kuten raja- ja kyläturvallisuuteen, haja-asutusalueiden palveluihin ja saavutettavuuteen liittyen.
- Tilaisuuksissa on käyty monipuolista keskustelua myös kyläyhdistysten ja kaupungin yhteistyön kehittämisestä.
- Matalan kynnyksen keskustelumahdollisuuksia tarjoavat kyläkahvit jatkuvat myös kokeiluhankkeen jälkeen ja keskustelukonseptilla on ollut myös vaikuttavuutta, sillä kaupungin tämän vuoden talousarvioon on kirjattu kahveilla esiinnoitettuja kehittämiskohteita.

Kestävä kehityksen sopimusmalli

- Kokeiluhankkeen aikana laadittiin yhteistyössä yhdistysten ja yhteisöjen kanssa kestävän kehityksen sopimusmalli.
- Sopimuksen kantavana ajatuksena on, että eri toimijat sitoutuvat yhdessä kaupungin kanssa edistämään kaupunkistrategian arvojen mukaista kestävää kehitystä, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.
- Sopimusten tavoitteena on lisätä Kuhmon kestävän kehityksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta yhteistyön, yhteiskehittämisen ja kokemusosaamisen avulla sekä vastata omalta osaltaan kaupunkistrategiassa määriteltyihin tavoitteisiin.

Avoimuus

Uudistuminen

Palvelevuus

Yhteisöllisyys

Kestävä
kehitysYhden-
vertaisuusLuonto- ja
kulttuuri-
keskeisyys

Turvallisuus

ARVOT

Kestävä kehityksen sopimusmalli

- Sopimuksia työstettäessä haetaan vuoropuhelulla yhteistä ymmärrystä siitä, kuinka kestävä kehitys voidaan Kuhmossa lisätä.
- Sopimuksia ei tehdä itsetarkoituksellisesti, vaan keskiössä ovat yhteisöt ja ihmiset, ja konkreettinen yhdessä tekeminen. Samalla lisääntyy ymmärrys siitä, mitä kestävä kehitys on, ja mitä se on paikallisesti.

Kestävä kehityksen sopimuksen kriteerit

1. Sopimus sisältää konkreettisen kehittämistavoitteen, tavoitteita voi olla myös useampi.
 2. Ei riitä, että luvataan edistää jotain asiaa. Pitää kertoa, miten edistetään ja mahdollisuuksien mukaan myös aikataulu toteutukselle.
 3. Sopimus edistää yhtä tai useampaa Kuhmon kaupunkistrategian tavoitteista. Sopimukseen kirjataan näkyviin, mihin strategian osa-alueeseen sopimus liittyy.
 4. Sopimuksen täytyy olla kestävän kehityksen periaatteiden mukainen.
 5. Sopimukseen kirjataan näkyviin myös Kuhmon kaupungin osuus yhteistyössä.
- + Uudet innovaatiot ovat aina plussaa

KESTÄVÄN KEHITYKSEN SOPIMUS

Tällä sopimuksella Kuhmon kaupunki yhdessä sopimusosapuolen kanssa sitoutuu liitteessä sovitulla tavalla edistämään Kuhmon kaupunkistrategian mukaisia kestävän kehityksen tavoitteita.

Henkilön nimi
Kaupunginjohtaja/toimialajohtaja tms.

Henkilön nimi
Yhdistyksen tai yrityksen nimi

Kestävä kehityksen sopimus

LIITTEEN TEKSTI:

Kestävän kehityksen sopimuksen yksityiskohdat

1. Sopimuksen kohteena oleva konkreettinen kehittämistavoite tai toiminta:
2. Tarkempi toimenpidekuvaus edistettävästä kokonaisuudesta. Mahdollisuuksien mukaan myös aikataulu toteutukselle.
3. Sopimuksen kohteena olevan asian tulee edistää yhtä tai useampaa Kuhmon kaupunkistrategian tavoitteista. Tämä sopimus edistää kaupunkistrategian seuraavaa/seuraavia osa-alueita:
4. Kuhmon kaupungin osuus tähän sopimukseen liittyvässä yhteistyössä on:

Sopimuksen allekirjoittajat vakuuttavat, että sopimuksen kohteena oleva kokonaisuus on kestävän kehityksen periaatteiden mukainen.

Esimerkkejä mahdollista sopimuskohteista

- **Kuhmolaiset harrastustentarjoajat – Erityislasten elämyskerho:** Sopimuksessa Kuhmon kaupunki sitoutuu tarjoamaan elämyskerhon puuhapäivien järjestäjille tilat, ja mahdollisesti myös materiaali- ja henkilöresursseja sekä elämyskerhon kokonaiskoordinaation. Vastineeksi harrastusten tarjoajat sitoutuvat tuottamaan yhden tai kaksi puuhapäivää per toimija.
- **Kuhmon kylät:** Sopimuksessa Kuhmon kaupunki sitoutuu antamaan asiantuntija-apua (esim. työpajat) kyläsuunnitelmien teossa. Vastavuoroisesti kyläsuunnitelmissa otetaan huomioon Kuhmon kaupunkistrategian kestävän kehityksen tavoitteet.
- **Kuhmo-seura:** Yhteistyö paikallisen yhdistyksen kanssa Kuhmon kulttuuriolohuonetoiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä. Kuhmon kaupunki on käynnistänyt toiminnan ja tarjoaa toiminnan tilat ja muut resurssit. Kuhmo-seuran tehtävänä olisi esimerkiksi tapahtumien järjestäminen ja tilojen valvonta kulttuuriolohuoneen aukioloaikoina.
- **Kuhmon Kamarimusiikki:** Kuhmon kaupungin ja Kamarimusiikki-festivaalin hyvän yhteistyön näkyväksi tekeminen sopimuksella. Samalla saadaan esille Kamarimusiikin hyvää työtä kestävän kehityksen saralla (mm. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä, STF-sertifikaatti, hiilijalanjäljen hyvittäminen). Kuhmon Kamarimusiikki on sitoutunut Suomen tavoitteeseen olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
- **Kuhmolaiset eläkeläisjärjestöt:** Järjestöjen hyvän ja monipuolisen työn sosiaalisen kestävyysosa-alueella näkyväksi tekeminen. Kuhmon kaupunki tarjoaa tiloja järjestöjen toiminnalle. Edessä myös yhteissuunnittelu uusien tilojen osalta.

KUHMO

Kiitos!

Kuule
kuinka puut
puhuvat

KUHMO

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment